

TLAČOVÁ SPRÁVA

Neviditeľné mestá

Miesto: Satelit, galéria dizajnu SCD, Hurbanove kasárne, Kollárovo nám. 10, Bratislava

Otváracie hodiny: 13.00 – 18.00, okrem pondelka

Trvanie: **16. august – 29. august 2018**

Vernisáž: **15. august (streda) o 18.00**

Bratislava, 7. 8. 2018

Andrea Gogová sa problematikou vizuálneho spracovania textov ergodickej literatúry zaoberá od roku 2010. Využíva ju v umeleckej praxi aj vo výskume, ktorému sa venuje v dizertačnej práci. Zástupným dielom jej analýz formálne nekonvenčne usporiadaného textu sa stal román *Neviditeľné mestá* od talianskeho spisovateľa Itala Calvina.

Neviditeľné, možno aj symbolicky, pretože odkrývaním štruktúry textu možno nájsť jeho vizuálne možnosti. Autorka spočiatku pracuje so semiotickou vrstvou textu, ktorú analyzuje a vizuálne zaznamenáva do podoby máp. Neskôr sa zaoberá formálnymi možnosťami textu a pomocou transkripcií navrhuje diagram, ktorý vedie k jeho rôznym mediálnym podobám, založeným na princípe rizomatického usporiadania diela. Vytvára hudobné notácie a v spolupráci so zvukovým dizajnérom Dušanom Kozákom a hudobným skladateľom Stanislavom Grichom ich zhudobňuje. Neskôr prechádza k rôznym podobám multimediálnych konceptov. Scénou prezentácií jej spracovaní sa stali konštelácie multimediálneho festivalu *Urbo Kune* odohrávané sa v rokoch 2012 až 2015 vo Viedni. Samostatná výstava *Neviditeľné mestá* preto predstavuje istý bod završenia jej dlhoročnej témy, ktorý v tomto časopriestore zdieľa s verejnosťou.

„Takých interakcií tu už bolo, podstatný je ten koncept,“ hovorí mi Andrea do mobilu pri predstavovaní základov výstavy. Nomád-mapa-rizoma.

Vstúpiš: ticho, tma, čierna podlaha, lasery. Pohneš sa: miestnosť ožije. Výstava sa nadýchne. Intermediálny triptych vpisujúceho sa textu, preblikávajúcich fotografií a spusteného zvuku v každom z 25 štvorcov. Prvá plocha je Calvinova, ďalšie tvoria autorkine záznamy z dnešných Benátok, presne z miest, na ktorých teraz stojíš. Keď Kublaj Chán navrhne Marcovi Polovi, aby mu povedal niečo o jeho rodnom meste, Polo odpovie: *„Zakaždým, keď opisujem dajaké mesto, poviem niečo o Benátkach. [...] Ak raz obrazy ukotvené v pamäti vyjadriš slovami, stratia sa.“* Ponúka sa preto možnosť prijať slová intermediálne, nech sa máme čoho chytiť, k čomu si privoňať, cez čo prejsť. Legendárna kniha Itala Calvina *Neviditeľné mestá* ponúkla nielen materiál pre obrovské množstvo autorských ilustrácií do knižných prekladov, ale inšpirovala aj viaceré zahraničné inštalácie, hudobné, tanečné spracovania, a dokonca aj hypertext či projekt vo virtuálnej realite. *Neviditeľné mestá* ako mimikry cestopisu, prezlečenie kútov Benátok do rozľahlej Mongolskej ríše v 13. storočí, metalepsa Marca Pola a Kublaj Chána v pozíciách rozprávača a adresáta, metafiktívny príbeh v príbehoch o mestách žien, oulipovský odkaz o prepojení literatúry s matematikou, vyznanie mestu. Jeanette Winterson napísala, že *„Benátky možno čítať iba ako fikciu“*. A v súlade s Calvinom by mala ostať viditeľná iba pre zasvätených, ktorí sa rozhodnú vnímať mesto cez impresie, čo sa do nich organicky vlejú, a čítať ho poza fyzické riadky až k neviditeľnému hlasu spleti ciest.

„Pocestný chodí hore-dolu, ustavične zmietaný pochybnosťami: keďže sa mu nedarí rozpoznať jednotlivé miesta mesta, postupne sa mu navzájom miešajú i tie jasné, čo si nosí uložené v pamäti.“

Pocestná sa na výstave Andrey Gogovej zastaví v 2 miestnostiach: v podloží nájde schémy, na povrchu ich realizáciu. Na margo schém: autorkina interpretácia Calvinovho textu a jeho demystifikácia sa pretavili do vyobrazenia mapy Benátok ako vizuálneho literárneho diela. Nomád-mapa-rizoma. Priestor dostali aj kódy zodpovedné za interakciu a plány popisujúce koncept. Na margo 25 možností vstupu do diela: ergodická literatúra si zo svojej podstaty vyžaduje úsilie hľadania, prepájania, klikania, usporadúvania nesúvislých strán v knihe, či mentálneho priradovania liniek sujetu. Interaktívna inštalácia Andrey Gogovej konfrontuje Calvinov text zo 70. rokov zasadený

do 13. storočia so súčasnou mediálnou reprezentáciou Benátok (ich obrazom a zvukom z pohľadu cestovateľky), a zároveň ich necháva v spoločnej atmosfére pôsobiť na návštevníčky a návštevníkov galérie, ktorí sa tak svojimi krokmi v srdci Bratislavy môžu preneseť dostať do časových vrstiev Benátok. Viac ako pohľadnica, menej ako plavba gondolou. Každé čítanie je predsa imaginárnou cestou. Otázka je, ako veľmi aj fyzicky náročnou (pre zápisník cestujúcej).

Zuzana Husárová

Organizátori výstavy

Slovenské centrum dizajnu
Satelit, galéria dizajnu SCD
Andrea Gogová

Kurátorka: Zuzana Husárová

Art dizajn a koncepcia: Andrea Gogová

Zvuk: Dušan Kozák

Hardware: Tomáš Ludwig

Fotografie: Zuzana Lánghová

Realizácia výstavy: Kamil Meikner

Generálny partner SCD: J & T Banka

Partner: Fond na podporu umenia, Inventum

Hlavný mediálny partner SCD: Designum

Mediálni partneri SCD: Artplan, BKIS, Citylife, Designby, Kam do mesta, Obchodnaulica.sk,
RTVS: Rádio_FM

Kontakt: Helena Veličová: +421 918110247, satelit@scd.sk